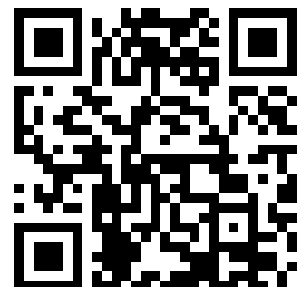

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

GoogleTM books

<https://books.google.com>

GN
301 Göteborgs etnografiska museum.
G68 Berättelse för år ...
1945
LAC

THE
NETTIE LEE BENSON
LATIN AMERICAN COLLECTION
of
The General Libraries
University of Texas
at Austin

~~G572.074~~

~~G712a~~

~~1945~~

2014854601

GN 301 G68 1945 LAC

572.074

712a *Gothenburg, Sweden, Museum. Etnografiska
Musset.*

DEC 5 1945

Page 20.

ETNOGRAFISKA MUSEET

GÖTEBORG

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1945

SÄRTRYCK UR GÖTEBORGS MUSEI ÅRSTRYCK 1946

ETNOGRAFISKA AVDELNINGEN

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1945

År 1945 karakteriserades av krigets slut. De under kriget avbrutna förbindelserna kunde återknytas ehuru givetvis endast långsamt beroende på de rubbningar i de internationella kommunikationerna, som länge bestod. Redan i augusti utsände Etnografiska Museet cirkulärskrivelser på spanska och engelska språken till museets gamla vänner i andra länder häri inbegripet såväl institutioner som privatpersoner. Då det dessutom under kriget hade bildats nya centra för den etnografiska forskningen upptogs kontakt även med dessa. Museets skrivelser bemöttes med glädjande intresse av de berörda adressaterna och ledde bl. a. till att en del litteratur, som under kriget lagrats på olika håll, började inströmma. Svårare ställde det sig däremot med sändandet av föremål, varför utökandet av samlingarna ännu ej kunde upptagas i normal takt. De föremål, som under året förvärvats, har i allmänhet redan funnits inom vårt eget lands gränser.

GÅVOR:

Genom gåvor har samlingarna under 1945 ökats med 87 föremål, ett flertal fotografier och 31 böcker. För dessa gåvor redogöres närmare i det följande.

Till alla dem, som genom gåvor till avdelningen visat sitt stora intresse för densamma, ber jag härmed få framföra mitt värdsamma tack.

NYFÖRVÄRV.

Amerika.

U. S. A.

Under sitt besök på museet den 27 mars hade H. K. H. KRONPRINSEN den stora vänligheten att personligen medföra en stenyxa från Navajo-området i New Mexico. Föremålet (45.5.1) var en gåva från Kronprinsens hovmästare A. S. SCHÖN, som medföljde H. K. H. på dennes resa i Förenta Staterna 1926.

Mexiko och Centralamerika.

Dr. VICTOR WOLFGANG VON HAGEN i Topanga Canyon, California, har haft vänligheten att skänka museet några prov på bastpapper (45.11.1—8) från Otomi-indianer i Mexico.

En synnerligen intressant samling vapen bestående av ett par bågar med tillhörande pilar från Peten-området i Guatemala har inköpts från ingenjör OLOF

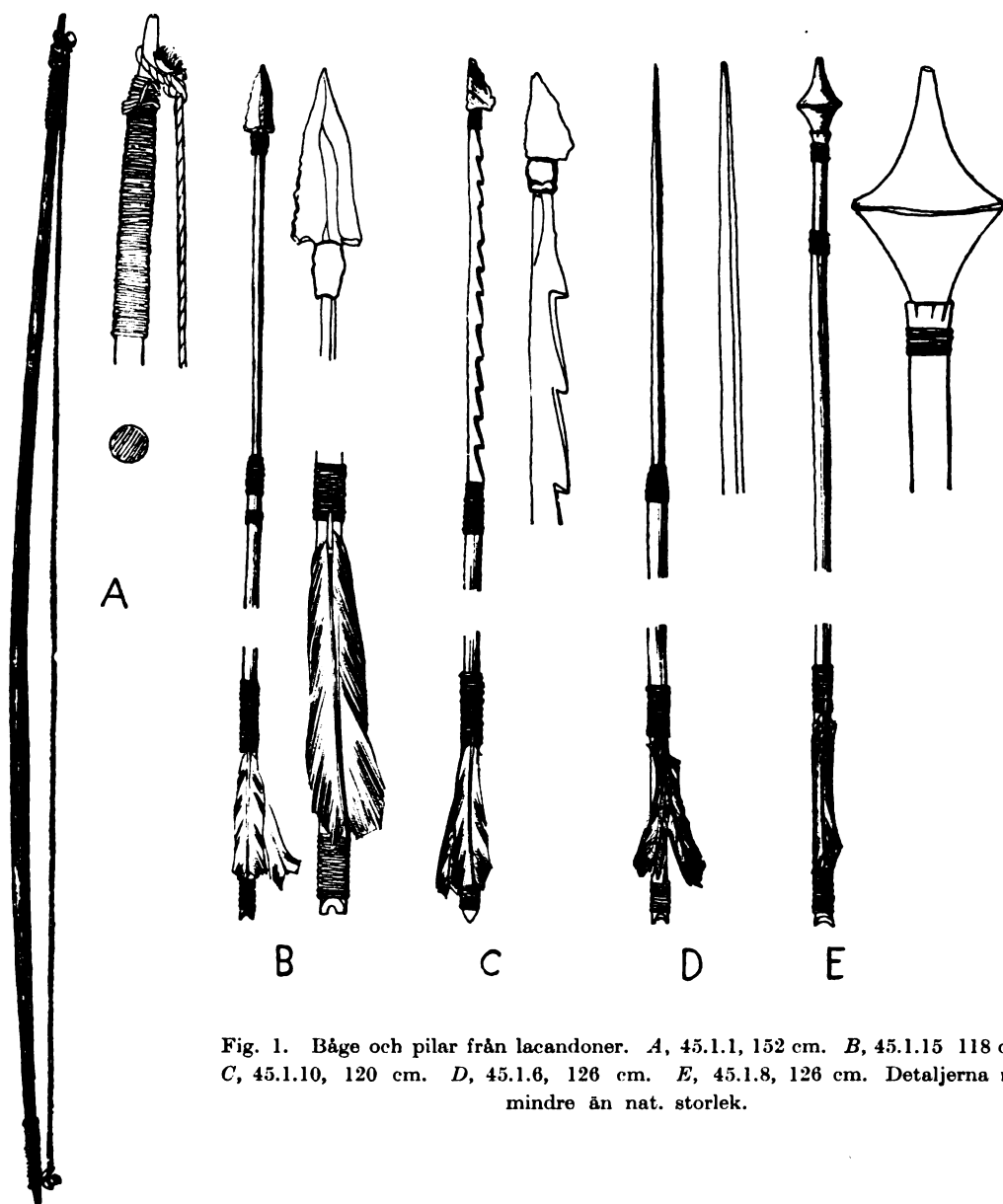

Fig. 1. Båge och pilar från lacandoner. A, 45.1.1, 152 cm. B, 45.1.15 118 cm. C, 45.1.10, 120 cm. D, 45.1.6, 126 cm. E, 45.1.8, 126 cm. Detaljerna ngt mindre än nat. storlek.

WADELL, Göteborg. Dennes broder HAKON WADELL har som oljeingeniör i amerikansk tjänst förvärvat samlingen (45.1.1—22) från lacandonerna, en primitiv indianstam, nära släkt med de högtstående mayaindianerna. Pilarna (fig. 1), som delvis är försedda med väl gjorda spetsar av sten, uppvisar mycket intressanta likheter med vapen från vissa områden i Sydamerika i synnerhet Amazonasområdet. Sedan gammalt har man kunnat påvisa starka kulturella samband mellan indiankulturerna i Amazonområdet och Centralamerika, och dessa föremål utgör ett nytt belägg härpå. Med andra ord, den kulturella gränsen mellan Central- och Sydamerika kan icke parallelliseras med den politiskt vedertagna.

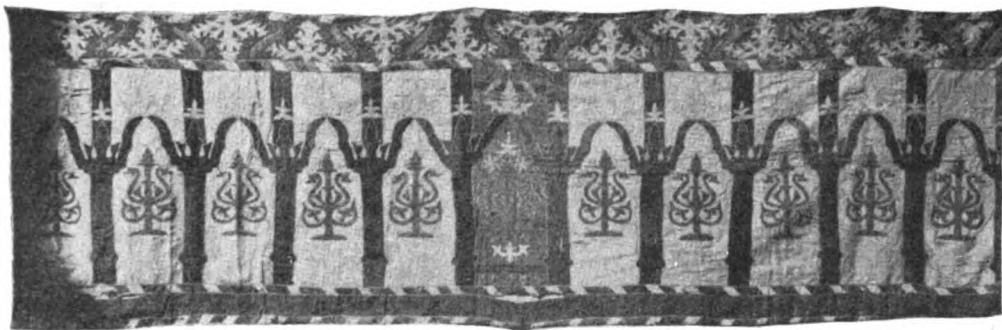

Fig. 2. Totalbild av turkisk tältvägg. 45.6.1.

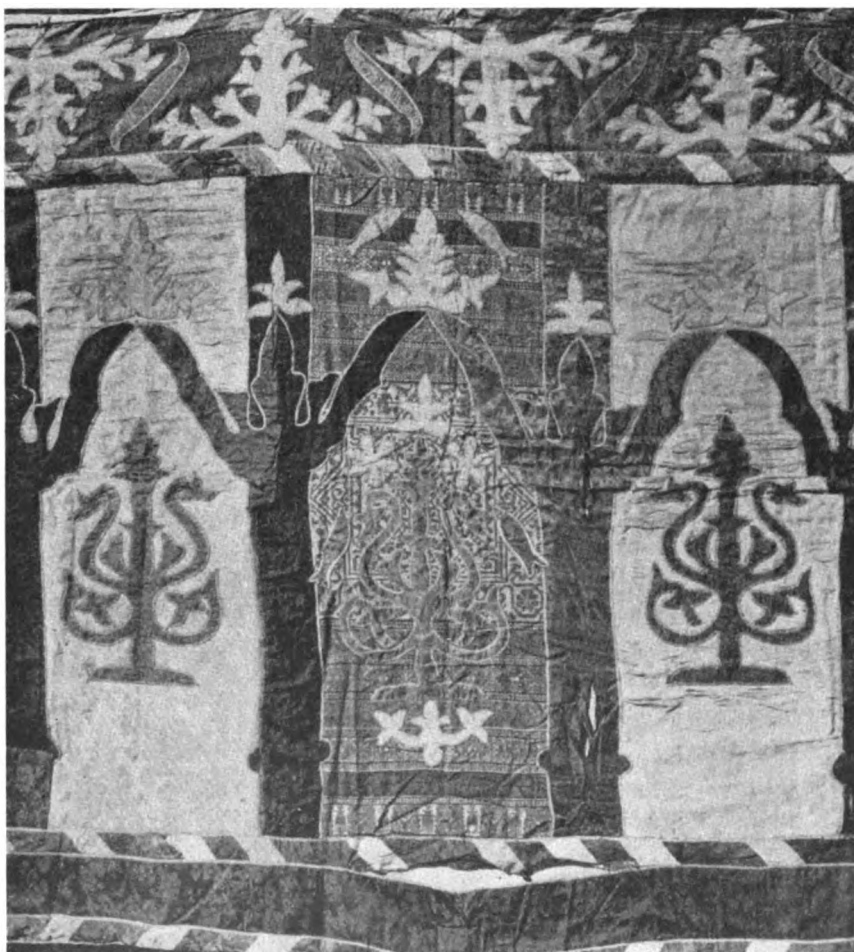

Fig. 3. Detaljbild av mittpartiet av turkiska tältväggen.

Liksom förut under många år har museets gamle vän, konsul HILDING SVAHN, ihågkommit oss även under 1945. Hans gåva detta år utgöres av 12 arkeologiska föremål från El Salvador och Honduras. Samlingen (45.14.1—12) består huvudsakligen av vackert bearbetade hängsmycken av olika stenarter och utgör ett synnerligen värdefullt komplement till tidigare gåvor av samme givare.

Från Cuna-indianerna på San Blas-kusten kommer trenne träfigurer överlämnade som gåva av svenske generalkonsuln i Panama HANS ELLIOT, en gammal vän till museet. Figurerna (45.21.1—3) äro s. k. *nuchus*, vilka har en magiskt-religiös betydelse beroende på den kraft som respektive träslag tänkes besitta. Dyliga figurer användes bl. a. vid sökandet av bortrövade själar.

S y d a m e r i k a.

Förste amanuensen vid avdelningen, Fil. dr STIG RYDÉN förvärvade vid sin resa i Bolivia 1939 en vävnad från en indianstam i området öster om Titicacsjön. Vävnaden (45.8.1) inköptes av Dr RYDÉN i La Paz och har nu av honom överlämnats som gåva. Den representerar beträffande dekoren en typ, som förut icke varit representerad i samlingarna. Närmast överensstämmer den med de vävnader, som tillverkas av quichua-indianer på peruanskt område nordöst om Titicacsjön.

A s i e n.

Ett av årets allra praktfullaste nyförvärv är en hel tältvägg (45.6.1) av ett gammalt turkiskt tält överlämnad som gåva till museet av Fru HEDVIG CARLANDER och inköpt av hennes framlidne make Grosshandlaren AXEL CARLANDER under en resa i Turkiet. Tältdukens längd är icke mindre än 5.9 meter och dess höjd 1.8 meter. Dekoren är fördelad i fält på duken. Det mellersta av dessa är särskilt väl dekorerat och torde ha ersatt den bönenisch, mot vilken en rättrogen mohammedan förrättar sina böner. Som framgår av här publicerade bilder (fig. 2—3) av duken är den helt dekorerad med applikationer av olika sidenstycken. En del av dessa är troligen av kaukasiskt ursprung, andra åter av indiskt och kinesiskt, många av mycket stort skönhetsvärde och tack vare sina sällsynta ornament synnerligen intressanta. Tältdelen visar också

Fig. 4. Sydindiskt svärd.
45.19.1. C:a 1:4.

Fig. 5. Siamesiska bronsknivar. T. v. 44.21.1, t. h. 45.2.1. C:a 1: 2.

de förbindelser turkarna haft med andra folk genom en omfattande sidenhandel.

Från teknologen FOLKE DAHRÉN, Göteborg, har inköpts ett svärd, som av allt att döma är från Sydindien (45.19.1). Svärd av denna typ är ganska sällsynta, och jag har själv endast sett ett sådant på museet i Bern (se fig. 4).

Burma.

Genom Sjöfartsmuseet i Göteborg har museet fått såsom gåva en roddbåt från Rangoon (45.22.1). Båten har ursprungligen inköpts och skänkts av Kapten YNGVE EISERMAN, Kapstaden, och är av kinesisk typ. En liknande farkost ingår redan tidigare i samlingarna från Burma.

Siam.

En siamesisk rakkniv (45.2.1), som ursprungligen tillhört Hovjägmästare HELGE AX:SON JOHNSON, och som i hög grad liknar den, som inköptes till museet förra året (se 44.21.1) har förvärvats genom köp (fig. 5). Det egendomliga med

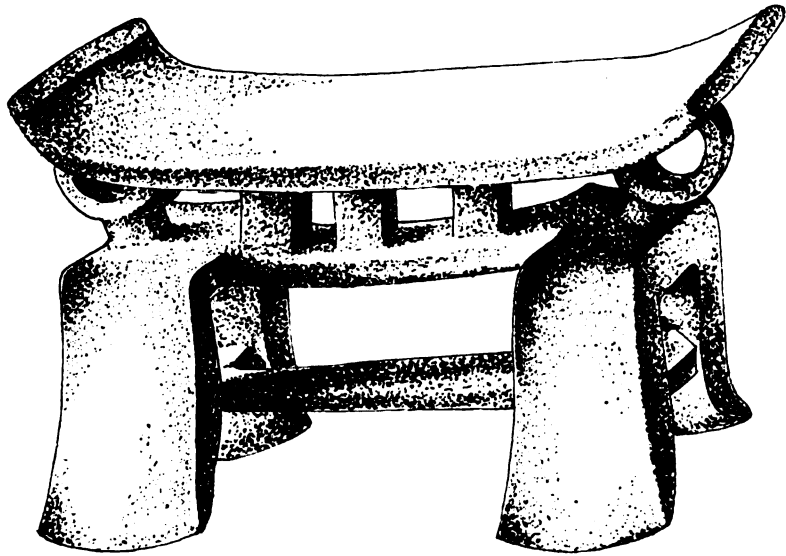

Fig. 6. Nackpall från Japan. 45.20.26. 2: 3.

denna kniv är, att den har en klinga av en bronsliknande legering. Som redan nämnts i föregående årstryck hade jag anledning misstänka, att denna legering eventuellt hade särskilt stor hårdhetsgrad. Tack vare utomordentlig välvilja av chefen för Aktiebolaget Svenska Kullagerfabrikens Centrallaboratorium, Fil. dr BENGT KJERRMAN, har på bladet företagits en synnerligen ingående analys. Analysen, som föreligger i manuskriptform, är säkerligen betydligt noggrannare än som i allmänhet brukar vara fallet vid analyser av etnografiska och arkeologiska föremål, och jag hoppas, att den i sin helhet sedermera skall kunna publiceras. Knivbladet visade sig vara tillverkat av fosforbrons med c:a 77 % koppar och 23 % tenn. Det innehöll dessutom små mängder antimon, järn, bly och fosfor. Genom Dr KJERRMANS analys går det också att rekonstruera framställningssättet av detta knivblad. Då nu knivbladet icke kan bibringas samma skärpa som en rakkniv av stål är det möjligt, att man använt fosforbrons av rent magiskt religiösa skäl. I dessa trakter har man nämligen goda stålsorter, och då dessa icke använts till rakknivar bör det tyda på att användningen av brons är en kvarleva från den tid, man enbart använde bronsknivar. Det är ganska vanligt, att man för rituella föremål bibehåller gammalt material även om modernare dylikt finnes tillhands. Därför är detta föremål av speciellt intresse ur dylik synpunkt.

Japan.

En samling, som inköptes genom förmedling av intendent ORVAR NYBELIN vid Naturhistoriska Museet, Göteborg, innehöll även ett nackstöd från Japan (45.20.26) av snidat trä. Föremålet avbildas här i fig. 6. För samlingen i övrigt hänvisas till avsnittet för Afrika i detta årstryck.

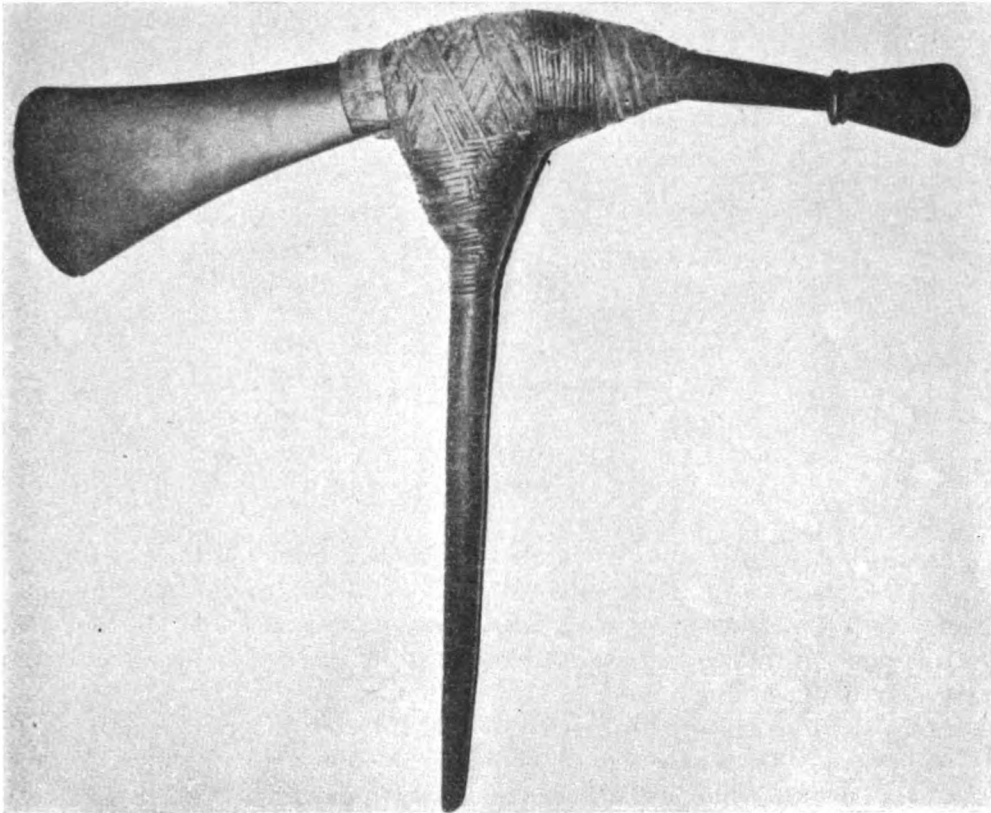

Fig. 7. Ceremonialyxa från Nya Guinea. 45.17.1. C:a 1: 4.

Söderhavet.

Nya Guinea.

Doktor ALBERT WALLIN i Göteborg har haft den stora vänligheten att skänka en samling vapen (45.17.1—34) av vilka samtliga med ett undantag härrör från östra Nya Guinea. Undantaget är ett spjut från Australien. De övriga föremålen består mest av pilar av autentisk karaktär, samt en synnerligen förnäm ceremonialyxa (fig. 7). Yxan är den första av detta slag i museets ganska stora samlingar från Nya Guinea. Tyvärr är den icke ortsbestämd, vilket skulle varit av synnerligen stort intresse, då dessa praktyxor endast tillverkas på ett fåtal platser men genom handel infödingarna emellan föres vida omkring på denna väldiga ö.

Övriga Söderhavet.

Skådespelaren BENKT-ÅKE BENKTSSON har ånyo ihågkommit museet, denna gång med en mycket vacker klubba av s. k. *bakul*-typ från Gazellhalvön, på Nybrittenien (45.7.1).

Herr KARL FALK, Göteborg, har skänkt en modern *tapa* från Samoa med ornament i svart och rödbrunt.

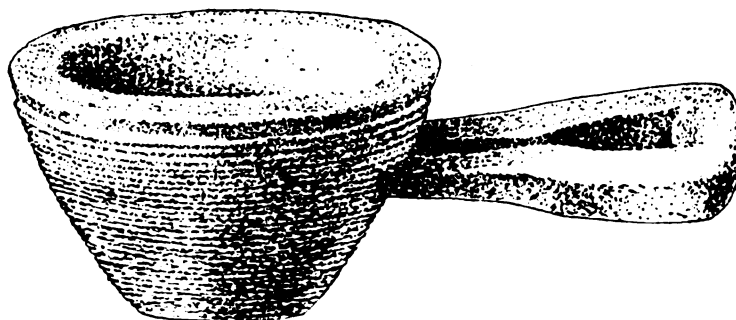

Fig. 8. Träkärl från sydöstra Afrika. 45.20.25. 1:2.

A f r i k a.

Av Kyrkoherde ANDREW WAERNEMAN inköpte museet nio föremål från sydvästra Afrika, närmast från Ovambo-området (45.9.1—9). Samlingen är gjord av hans fader, A. W. ERIKSSON, som vistades i dessa trakter mellan 1865—1901. Han reste ursprungligen ut till Afrika i sällskap med den kände jägaren CHARLES ANDERSSON från Vänersborg. A. W. ERIKSSON företog ett flertal vandringar tvärs genom Kalahariöknen i och för uppköp av elefantbetar och strutsfjädrar. Även om samlingen är liten, är den ett synnerligen värdefullt tillskott till vårt sydvästafrikanska material, som just ej kan sägas vara särskilt fullständigt. Bland de bästa föremålen märkes några korgar och träbägare. Träskålar är ganska vanliga hos boskapsskötande folk i Afrika, där de användes som mjölkkärl. Enligt uppfattningen hos dessa folk får nämligen mjölken ej komma i beröring med kärl av annat material.

Genom Intendent NYBELIN har som redan nämnts en samling afrikanska föremål (45.20.1—37) inköpts ur Herr ALBERT GORNITZKAS dödsbo. Hr GORNITZKA vistades huvudsakligen i Afrika 1897—1912, delvis som tobaksexpert. Som sådan gjorde han sedan omfattande resor i Amerika och Indonesien. Största delen av de inköpta föremålen synes härstamma från Zulu-stammar och utgöras av olika prydnader och vapen. Bland de mera intressanta föremålen märkes en flätad mask besatt med kaurisnäckor, en synnerligen vacker träskål (fig. 8) samt ett skört av fint bearbetat skinn med tunga länkar av mässingspärlor. Det har säkerligen varit en stor dyrbarhet och är utan tvivel det mest värdefulla objektet i samlingen (fig. 9). Mässings- och järnpärlor användes i stor utsträckning av de sydafrikanska stammarna och ansågs för stora dyrbarheter.

En bastvävstol från Kongoområdet har skänkts av Sjökapten MAGNUS LUNDBERGS dödsbo enligt den avlidnes önskan. Kapten LUNDBERG började sin bana på segelfartyget Andromeda som gick på Afrika. Vävstolen (45.18.1) är ett värdefullt tillskott till den afrikanska avdelningen, och det är ganska märkligt, att en samlare redan på den tiden kom att tänka på en sådan sak som en halvfärdig väv med tillhörande redskap, medan folk i allmänhet endast förde med sig hem vapen,

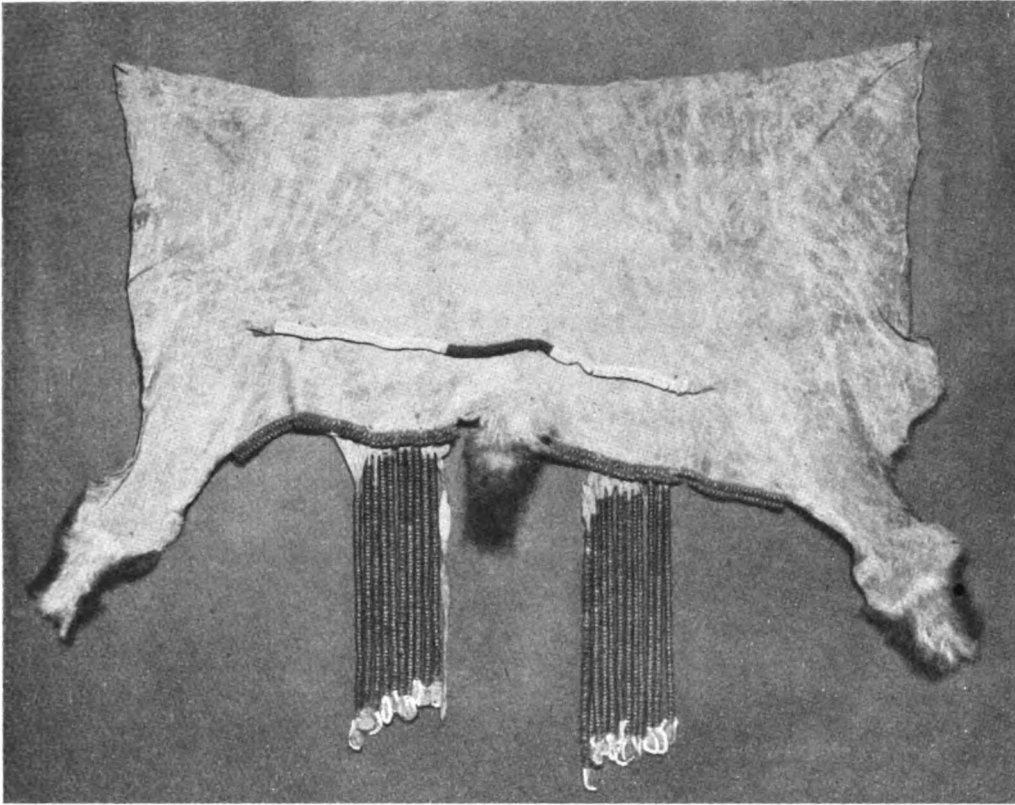

Fig. 9. Skört av bearbetat skinn. Zulu. 45.20.22.

vilka finns i stora mängder på de flesta museer. Just halvfabrikat har emellertid ofta stort etnografiskt intresse.

Slutligen kan nämnas att en knuten mössa (45.4.1) från Kongo-området har donerats av konstnären ARVID JORM, Göteborg.

BIBLIOTEK, ARKIV OCH KATALOGER.

De svåra transportförhållandena satte även under 1945 sin prägel på accessionen vad *referensbiblioteket* beträffar. Ökningen har utgjorts av 126 nummer, varvid generalkatalogens slutnummer för 1945 förts fram till 6298. Av ökningen har 76 nr erhållits i utbyte, 18 inköpts och 31 överlämnats som gåva.

En av de estländska arkivarbetarna, Civilekonom ARNOLD ORAV, påbörjade under sin verksamhet vid museet 1945 en katalogisering av tidskriftsuppsatser i etnografi, arkeologi, etc., avsedd att tjäna som stomme vid uppläggandet av en realkatalog, som kommer att vara vid museet sysselsatta forskare till stort gagn.

Bildarkivet har under året ökats genom avfotograferingar, inkatalogisering av äldre foto- och negativmaterial samt gåvor. Bildförteckningen har för 1945 förts

fram till slutnumret 9808, vilket innebär en ökning med 918 bildark. Motsvarande ökning av negativen under 1945 är 1040 till slutnummer 5477.

Som exempel på gåvor till bildarkivet kan antecknas nummer 9762—9808, utgörande duplettkopior av etnografiskt intresse från Svenska Missionsförbundets olika verksamhetsfält. De överlämnades av Missionsförbundet som gåva till museet under ett besök av amanuensen WASSÉN på dess expedition i november 1945 för genomgång av i missionsarkivet förvarat bildmaterial.

En tidigare okatalogiserad mindre samling fotografier med motiv från Indien, vilken tydligen för mycket länge sedan överlämnats till museet dock utan närmare påskrifter, har nu kunnat motiv- och lokalbestämmas tack vare älskvärd hjälp av Fru kyrkoherde UNO ALMGREN, Halmstad.

Kartarkivet har under året ökats med 11 nummer till 135. Av ökningen är 5 nr gåvorna av amanuenserna RYDÉN, WASSÉN samt Fru TERES KAUDERN. De återstående 6 utgör inköp av en komplett serie reproduktioner av MIGUEL COVAR-RUBIAS eleganta färgkartor över Pacific-området, vilka han i form av muralmålningar utfört för Pacific House i San Francisco.

Klichéarkivet. Under året ingen ökning.

Avdelningens *pressklipparkiv* har ökats kontinuerligt med för verksamhetens olika grenar intressant material. I avsikt att stimulera utlandsförbindelsernas intresse att förse museet med lämpligt klippmaterial trycktes vid slutet av året en cirkulärskrivelse med vädjan om hjälp till lämpligt klippmaterial. Skrivelsen distribuerades i början av 1946, varför en redogörelse för den effekt den medfört får anstå till kommande årstryck.

Den synnerligen tidsödande generalinventeringen, som påbörjades 1944, har under året fortsatt. Inventeringen visade sig vara betydligt mera omständlig än som beräknats från början, eftersom en mängd felbestämda föremål har förorsakat mycket extra arbete. Särskilt gäller detta museets äldsta bestånd. Samtidigt med detta har nya generalkataloger med kopior utskrivits på maskin för att sedan bindas. Dessa är avsedda att användas vid museiarbetet, voremot den handskrivna generalkatalogen tillsammans med originalhandlingarna kommer att arkiveras. Till detta arbete har museet haft värdefull hjälp av två danska arkivarbetare och en svensk. Då de danska arkivarbetarna avreste den 1 juli ersattes de av två estländare. De senare har huvudsakligen sysslat med att teckna av föremålen på katalogkort vid den fortskridande inventeringen.

UTSTÄLLNINGAR, VÅRD AV SAMLINGAR ETC.

Under 1945 har det icke varit vernissage på någon nyutställning, men däremot har iordningställandet av en sal för en permanent utställning för Burmas etnografi påbörjats. Denna utställning blev emellertid icke färdig under året på grund av att de salar, som förut saknat elektrisk belysning, nu fick sådan införd. Samtidigt var det nödvändigt att måla om Burmasalen.

För att på bästa sätt kunna ställa ut de vackra burmanska dräkterna, samtliga för kvinnor, gjordes särskilda mannekänger för dessa. Skulptören SVEN ÖBERG utförde en modell i lera av ett burmansk kvinnohuvud samt armar och ben. Ursprungligen var det meningen att gjuta dessa mannekänger i gips, men då det visade sig vara svårt att skaffa så stora kvantiteter av lämplig gipssort — vi behövde icke mindre än 10 mannekänger — tillverkade vi dem i stället av papper. Av lermodellerna gjordes gipsformar, och i dessa lades först ett lager uppblött toalettpapper, varefter ett lager av vanliga klisterremsor limmades in. Detta torkades sedan, varpå de olika delarna hopfogades med ett slags isoleringsbindor. Huvud och extremiteter hopfogades sedan genom en mycket enkel stomme av trä och mjuka järntenar, varigenom kropparna kunde böjas i lämpliga ställningar. Till resten av kroppen användes träull, som bands av klisterremsor. Figurerna målades med lämplig, tjock färg, och tack vare det yttersta, tunna papperslagrets ojämnhet kom de att få ett, speciellt vid elektrisk belysning, mycket levande uttryck. Det visade sig då, att dessa pappersmannekänger var betydligt lätthanterligare än sådana som göres av gips. Dessa senare får nämligen en kolossal tyngd, och om de icke har torkat under mycket lång tid går de lätt sönder. Pappersmannekängerna är däremot mycket lätta och hållfasta, vilket är av stor betydelse vid montering, och man kan dessutom lätt ändra dem genom omformning.

Mannekängfrågan är ofta ett stort problem för ett museum. De som förekommer i handeln kunna knappast användas, då de dels är för dyra, dels icke passa för exotiska rastyper. Då det gäller att få fram en billig typ kan man givetvis använda sig av olika papierschémametoder, men det lät sig i ovan åsyftade fall icke göras på grund av materialbrist. Pappersmetoden med klistring av remsor blev därför i detta fall en välkommen ersättning. Idén till denna fick vi närmast genom välvilligt tillmötesgående av dekorationsmålaren vid Göteborgs Stadsteater CARL JOHAN STRÖM. En del av det nödiga materialet skänktes av Herr STELLAN BREDELIUS, Göteborg, och det är mig i detta sammanhang angeläget att till dessa personer framföra mitt hjärtliga tack.

I samband med generalinventering har det visat sig att en hel del föremål behövde konserveras, varför konservatorsbiträdet har haft full sysselsättning med lagning vid sidan av övriga löpande arbeten. Speciellt kan nämnas att en ordentlig genomgång och konservering av alla järnföremål har påbörjats.

PERSONALIA.

Två för museets verksamhet var på sitt sätt mycket betydande män har under åren gått bort, nämligen Grosshandlaren ROBERT DICKSON, Göteborg, och den kände indianforskaren, Herr CURT NIMUENDAJÚ, Belém do Pará (Brasilien). Den förstnämnde, som avled den 10 mars 1945, kan utan tvekan betecknas som en av etnografiska museets trognaste vänner, som med synnerligen stort intresse under årens lopp stödde vår verksamhet.

Genom CURT NIMUENDAJÚS död i Brasilien den 10 december 1945 förlorade icke blott detta museum en aktiv samlare utan den internationella indianforskningen en synnerligen framträdande gestalt. NIMUENDAJÚ, som ägnat praktiskt

Fig. 10. CURT NIMUENDAJÚ.

Foto: S. Rydén 1934.

taget hela sitt liv åt fältforskning i Brasilien, avled under sin sista expedition hos Tukuna-stammen. Beträffande Göteborgs Museum är hans namn för alltid knutet till de rika samlingarna från bl. a. nedre Amazonasområdet och de flesta av våra väldiga etnografiska samlingar från nu levande brasilianska folk. Det kan sägas, att hans insamlingsarbete till en icke ringa del bidragit till museets internationella ryktbarhet. CURT NIMUENDAJÚ besökte under 1934 Göteborg på några månader varvid man fick ett förstärkt intryck av en personligen flärdfri och oerhört gedigen och på sitt område kunnig forskare. De avhandlingar, som han publicerat, tillhör det allra bästa, som över huvud taget tryckts inom sydamerikansk etnografi. De bygger på kolossalt noggranna iakttagelser, och de kataloger han bifogade sina samlingar till Göteborg är präglade av samma noggranna anda.

Genom inkallelser till militärtjänst försköts museiarbetet i viss mån även under 1945. Sålunda var amanuens WASSÉN inkallad den 1.1—1.2 och vakten ÅKE WESTERLUND 1.1—20.3.

Den ordinarie personalen vid avdelningen har under året, förutom av under-tecknad intendent, utgjorts av:

Förste amanuens, Fil. dr STIG RYDÉN;

Andre amanuens, Fil. lic. HENRY WASSÉN;

Konservatorsbiträde, Herr BJÖRN THÖRNBORG;

Vakter: Herrar C. M. NILSON, ÅKE WESTERLUND och YNGVE WALL.

Förutom den ordinarie personalen har följande personer tjänstgjort vid Etnografiska Museet under 1945:

Såsom korrespondent: Fröken KRISTINA ANDERSSON 1.1—31.7;

Såsom svenska arkivarbetare: Herrar JOHN REHNLUND 1.1—15.4, och CARL RUCKMANN 16.2—31.12.

Såsom danska och norska arkivarbetare: Jur. stud. BJÖRN DWORSKY från Trondheim, 1.1—25.4, Fru BERTHE JOHNSEN från Köpenhamn, 1.1—31.5, Advokat HJALMAR MEYER från Köpenhamn, 1.1—15.4.

Såsom estländska arkivarbetare (samtliga från Tallin): Konstnär ERIK HAMMER, 25.3—31.12, Civilekonom ARNOLD ORAV, 10.8—31.12 och Domare C. OTTO PUUSTA, 27.6—31.12.

Intendenten och amanuenserna har under året demonstrerat samlingarna för skolungdom samt ett antal föreningar och andra sammanslutningar. Specialdemonstrationer har dessutom upprepade gånger anordnats för repatriandi från olika flyktingläger i Göteborg och omnejd. Intendenten har hållit föreläsningar och seminarieövningar i allmän och jämförande etnografi för studerande vid Göteborgs Högskola.

Forskarplatser för bearbetandet av vetenskapligt material har under året upplåtits åt följande personer:

Docent NILS M. HOLMER (Uppsala), Generalkonsuln, Fil. Dr RAGNAR NUMELIN (Helsingfors), Magister KNUT PIPPING (Åbo), Kandidat GÖSTA WEBE (Nockeby), Museumsinspektör Cand. mag. JENS YDE (Köpenhamn).

Besök för speciella studieändamål har dessutom, utom av H. K. H. KRONPRINSEN, avlagts av bl. a. följande personer:

Fil. dr GÖSTA BERG, Professor och Fru GUSTAF BOLINDER, Lektor NILS FORSBERG, Ingeniör SVEN FREMER, Docent STURE LAGERCRANTZ, Docent SIGVALD LINNÉ. Av besökande utlänningar har museet bl. a. hedrats med studiebesök av Perus Minister i Stockholm, Dr. JOSÉ ORTIZ DE ZEVALLOS, den argentinske journalisten och författaren, Sr. MANUEL MUJICA LAINEZ (för »La Nación», Buenos Aires), samt de tre medlemmarna av den officiellt inbjudna colombianska pressdelegationen i Sverige, Dr. ENRIQUE SANTOS (för »El Tiempo», Bogotá), Dr. FERNANDO GOMEZ MARTINEZ (för »El Colombiano», Medellin) och Dr. EDUARDO ZALAMEA BORDA (för »El Espectador», Bogotá).

Följande arbeten har av museets personal publicerats under året:

RYDÉN, STIG: *Bolivia*. (Utlandssvenskarna, Stockholm, 1945, p. 11—14.)
WASSÉN, HENRY: *Sociedad Sueco-Hispano-Americana de Gotemburgo. Memoria con motivo del vigésimo quinto aniversario de su fundación*. Göteborg, 1945, 44 pp., ill.

- WASSÉN, HENRY: *Odhners Historia. Illustrerad krönika över en maskin att räkna med.* (Ett apropå till 100-årsminnet av W. T. Odhners födelse 1845.) Göteborg, 1945, 77 pp, ill.

Tillägg till publiceringslistan i föregående årstryck:

- KAUDERN, WALTER: *Art in Central Celebes.* Ethnographical Studies in Celebes, VI. Posthumous work edited by Mrs. TERES KAUDERN and HENRY WASSÉN. Göteborg, 1944, 469 pp., 271 figs., 68 pls. in colour, and 4 maps.
- MANKER, ERNST: *En njalla från Arjeplog. Kommentarer till uppmättningsritningar av WALTER KAUDERN.* (Norrbotten 1943, pp. 45—58), Luleå 1944.

KARL GUSTAV IZIKOWITZ

ELANDERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG
G Ö T E B O R G 1 9 4 7

